

Oglas, pripisana lica, ukajaj (računaj) se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novel za predbroju, oglas lica, ukajaj se nuputnicom ili polotnicom post. Medionice u Beču za administracija lieta u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime; prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne prima, ukajaj to javi odgovarajuću u životrenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napisalo "Reklamacije".

Cekovnog računa br. 27749. Telefon (iskrare broj) 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogona rastu malo stvari, a boglogu svo poltvār". Narodna poslovica.

Iskraj svakog četvrtka u podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepripisani i ne, ukajaj, neprimljeni ne primaju. Predskaj za poštarinom: stojoj 10 K u obće, za godinjo 5 K za celjake, za godinjo III K u obće, odred: K 2-50 na pol. godino.

Izvan carevine višje poštarne: Plaća i ukajaj se u Pulu.

Po jedini broj stojoj 10 h., kao što je to h., kolli u Pulu, toll. izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u "Fiskari Lagaža i dr. prije J. Kempatič i dr." (Via Gleda br. 1), kamornela se naloduju sva pisma i predlozi.

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Babulja. — U nakladi tiskare Leginja i dr. u Puli ulica Gleda 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Talijansko sveučilište.

Pitanje talijanskog sveučilišta primiče se — reč bi — k svomu kraju. Ministar predsjednik barun Bienert izjavio je nime u sjednici carevinskog vieća dne 9. 12. mjd. da će vlada već mjeseca jenara 1909. predložiti carevinskom vieću odnosnu zakonsku osnovu na razpravu. Nemože se doduce reći, da se mora svako obećanje austrijskih ministara izpuniti — jer kad bi to bilo, nebi bilo toliko nezadovoljstva, medju narod Austrije, ni u ovom slučaju čini se, da vlada ozbiljno misli na konačno rješenje talijanskog sveučilišnog pitanja.

Na taj korak pristupila su austrijsku vladi koji unutarnji talijanski uplivi.

Austrijski Talijani imaju već desetljeća na dnevnom redu pitanje o ustrojstvu svoga sveučilišta i to baš u gradu Trstu. U tu svrhu nisu oni propustili nijedno zgrade ni ikakva sredstva u da dodju do svoga cilja. Oni su poznati — u osobito Talijani našeg primorja — kao pravi majstori u priredjivanju svakojakih demonstracija — a treba li i izgred, u svrhu, koju si preduzeše. Za ustrojstvo svoga sveučilišta priredili su u svih gradovih i gradicah Istre, Trsta, Goričke, Dalmacije, južnog Tirola, u obće svuda, gdje imade saka Talijana najodlučnije demonstracije u prilog talijanskom sveučilištu. U tomu sledili su ih talijanski sveučilišni djaci u Graeu, Beču, Inomostu i t. d. praveći demonstracije i izgrede u istu svrhu.

Kad su pako oni djaci uvidili, da se vladi ne žuri previše sa rješitvom toga pitanja, latilse se i ozbiljnijih sredstava, pa čak i oružja. Za gradackimi djaci poveli se bečki, koji su na lamošnjem sveučilištu izazvali prošlog mjeseca poznate krvave događaje. Težkim stapanji i samokresi navrnise na njemačke djake ili ih timi sredstvi odbise. Na licu mjesta ostale je mnoštvo što teško, što lahko ranjenih. Taj je događaj izazvao kolli medju Niemci

tolli medju Talijani uzasan krik. Činilo se da će nebo pasti. Taj je krik, npraco osobita odziva ne samo medju austrijskimi Talijani, već i medju onim talijansko krajevine. I tamo započese bučne demonstracije u gradovih i gradicah protiv Niemcem, protiv austrijskog vladi a za talijansko sveučilište. Čitavo javno mnenje demonstracije od svoje vlade zahtievati, da se ona već jednom zauzme za postolacnu braću u Austriji, za ustrojstvo talijanskog sveučilišta u Trstu.

Talijanski ministar izvanjskih poslala Tilton, kojemu sa valjda dobro dođe to demonstracije i ti pozivi, obratio se na svoga druga i prijatelja baruna Aeronthal, austrijskog ministra izvanjskih poslala sa molbom ili sa zahtjevom, da „nespašenoj“ braći zadovolji — hoće li i nadalje računati na prijateljstvo i savezništvo Italije.

Ministar Aeronthal nije se oglasio tomu pozivu i dan razumiti ministru predsjedniku Barunu Bienertu, da Talijanom bilo kako mora zadovoljiti.

I tako je došlo, da je barun Bienert pod pritiskom domaćih i izvanjskih upliva i odnosnaja dao poznatu izjavu o ustrojstvu talijanskog sveučilišta.

Izjava ta primirila je ponešto tal. zastupnike u parlamentu i djelomice talijansku javnost u Austriji. Kažemo ponešto i djelomice jer je ministar govorio smno o pravnoj fakulteti i jer je zamučao mjesto, gdje bi se u fakultetu imalo ustrojiti.

Talijani će se bez dvojbe za sada sa tom fakultetom zadovoljiti jer znaju i sami da se podpuna sveučilišta na jednom nigdje neustrojavu i jer uvidjaju, da nebi već sada imali ni dostatno profesora ni djaka za podpuno sveučilište, koje stoji ogromne svote novaca.

Nu neće se — reč bi — zadovoljiti gledište grada, u kojem bi se imala ta fakulteta otvoriti. Oni su već imali takovu fakultetu u Willenu kraj Inomost, koju

su početku Niemca god. 1904. porušili i zatvorili. Od tada se govorilo, da će im vlada takovu fakultetu otvoriti u Beču, protiv čemu su prosvjedovali ne samo oni već i jedan do bečka stampe.

U svoje vrijeme nudjalo im se pravnu fakultetu u Trentu ili Roveretu, u južnom Tirolu; nu čisto talijansko zemljištu, ali tomu se oni usprotivise tražeći ustrojstvo svoje fakultete i sveučilišta u gradu Trstu.

Mi neznamo, da li će im u tom vlada popuštiti jer nema u tom obziru s vladi strane nikakove izjave, ni ikakvog obećanja — koje bi bilo isaslo na javnost. Ministar Bienert zašlo je mjestu budućoj talijanskoj fakulteti holomice i namjerica t. j. da nerazdraži Talijane, ako to mjesto nebi imalo biti Trst, ili da neogorči južne Slavene, koji su protiv Trstu, ako bi to mjesto imalo biti u gradu Trstu.

Stanovište južnih Slavena, napose Slovenaca i Hrvata poznato je kolli vladi, kolli austrijskim Talijanom. Od toga stanovišta neodstupaju oni pod nijednu cijenu. Nu ako bi vlada, uzprkos tomu ustrojila sveučilište u Trstu, tada ćemo znati, da su Talijani do toga došli pod pritiskom vlade talijanske kraljevine, batinami i sukroksi. I po to u ćemo se ravhati.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, dne 9. 12. 1908.

Govor ministra predsjednika.

Držeći se običaja poprimio je ministar predsjednik barun Bienert na početku današnje sjednice rieč, da povodom proračunske razprave označi stanovište vlade i da se osvrne na razne želje ili prigovore koji bijahu u dosadašnjim razpravama izskute. Prvu njegovu rieč poprimili su česki radikalci bukom, vikom i zvižakom, da mu se osvete radi proglašenja prikog suda u Pragu.

Barun Bienert nastojao je u uvodu

opravdati izvanredne mjere, koje je vlada poprimila u Pragu a da uzpostavi tamo mir i red. Ta mjere nisu drugo poprimljene protiv jednoj a u prilog drugoj narodnosti u Pragu, već protiv onim življem, koji izrabljuju narodno strasti u času, u kojemu se nalazi monarchija u pogibolji. Čim se vlada osvjedoči, da je u Pragu nastao mir, dignuli će tamo prieki sud.

Na prigovor vodja socijal-demokratna Dra. Adlera, da vlada ide za tim, da uništi parlament, odgovora ministar, da vlada nastoji upravu protivno t. j. spočiti parlament, što mu posvjedočava i ogromna većina članova Istoga, koji se nisu pobunili zbog strogih mjera u Pragu. Vlada i većina parlamenta neće, da pripusti sveučilišnim djakom ravnanje sa našim političkim životom.

Odsudjuje nasilno postupanje talijanskih djaka, kojim vlada nmiče pravo na talijansku pravnu fakulteta, za koju će vlada mjeseca jenara 1909. predložiti svoju osnovu parlamentu na razpravu.

Ministar govori zatim o izmirenju pojedinih naroda, što je absolutno potrebno obzrom na izvanjski položaj monarchije.

Vlada će — reče — nastojati svimi silama, da se stvori parlamentarna vlada od velikih stranaka parlamenta.

Kako je razvidno iz ovog izvadka ministrovoga govora nije se oni rieču dotakao pitanja slavenskih sveučilišta t. j. českog u Brnu, slovenskog u Ljubljani i izjednačenja hrvatskog u Zagrebu sa ovostranimi sveučilišti. Takovo postupanje vlade izazivlje ogorčenje u redovih zastupljenih slavenskih zastupnika.

Dalija razpravu o preošnosti prvog čitavnja proručana.

Njemački kršćanski socijalac Kuntzschak polemizirao je u glavnom sa zastupnikom Adlerom, koji je predhacio vladajućoj stranici u Beču, da je krivotvorila izborno listine kod posljednjih izbora za doljno

ključem je 1831. biskupija od Cittanove i 1892. opet koparska (pak se još i danas zove tršćansko-koparska). 3) najveća poružena, što je kreka biskupija zajedno sa prikličenima, rapskom i osorskom, 1831. došla pod nadbiskupa goričkoga, premda je od davnine (od 1146) bila pod dalmatinskom, zndarskom nadbiskupijom.

Kud smo ovo rekli o biskupijama u Istri i Primorju uopće, onda moramo još nešto napose reći o onoj biskupiji, o kojoj mislimo ovdeje prgovoriti. Današnje združeno biskupije, porečca i puljska, imudjahu do 1830. godine svaku svoga biskupa u Poreču odnosno u Puli, koji su imali svoje poglavore uvijek u tudjini, najprije patrijarhu u Ogluju, onda nadbiskupu u Vidnu, pak konačno patrijarhu u Mlecima, pače su njihove biskupije i poltički pripadale tudjinskoj vlasti, republici mletačkoj u Italiji, narodu ih biskupija bijosje i svjetovni i crkveni vrhovni glavari u Italiji. Je li taj narod hrvatski?

(Nastviti će se.)

Porečko-puljska biskupija.

1. O biskupijama u Istri.

Na prelazu 18. vijeka u 19., dūklo pred 100 godina, znatno se promijenio broj i opseg biskupija u Istri.

Papa Benedikt XIV. ukينو je za uvijek godine 1761. staru patrijaršiju Oglaj (patriaratus Aquileensis) i odmah sljedeće godine 1762. mjesto toga patrijarhata osnovao dvije nadbiskupije, u Vidnu (Udinu) i u Gorici. Papa je te promjene učinio zato, jer su tako htjeli Habsburgovci. Ovi su nime vladali skoro u cijelom današnjem Primorju, a u crkvenim stvarima bijase ta zemlja pod oglaškim patrijarhom, koji je već od nekoga vremena stolovao u Vidnu. Budući da je Vidnu bio u vlasti mletačke (benetačke) republike, nije Habsburgovcima bilo nikako pravo, da ima prvu riječ nad biskupijama u Primorju patrijarha iz mletačkog Vidna, nego su htjeli, da habburški biskupi imaju svoga nadbiskupa, a mletački opet svoga. Toj je dakle želji papa udovoljio i odredio, neka

polička granica medju posjedovanjima Habsburgovca i Mletaka bude ujedno i granica nadbiskuplja, Gorjke i Vidna. Vidanski nadbiskup imat će u Istri pod bolšim biskupe mletačke (koparskoga, onoga od Citanove, porečkoga i puljskoga), a gorički biskupa u Trstu i Pišanu sa njihovim biskupijama. To je bilo za carice i kraljice Marije Terezije, koja je 1760. goričkomu nadbiskupu dala naslov kneza, pak se još i danas zove knez-nadbiskup. Njezin sin Josip II. mislio je drugacije: on nagovori papu, neka ukine sve tri spomenute biskupije u Primorju, a mjesto njih osnuje jednu novu u Gradiški, podložnu nadbiskupiji u Ljubljani. To se jo i dogodilo godine 1788. Ali za kruto vrijeme: po smrti Josipovoj 1791. nestade biskupije u Gradiški za habsburško Primorje, pak bi uredjenu biskupija u Gorici za Goričku, a u Trstu za cijelu austrijsku Istru, tako da više o pćanskoj biskupiji nema govora. Nestade jo za uvijek; jer bjo prikličenca tršćanskoj, kaošto jo i danas.

Za Napoleonove vlade u našim stra-

nima nije se promjenilo ništa, nisu se Francezi u biskupije pašali. Ali kad se i zapadna Istra godine 1813. oslobodila i Talijana (Mletaka) i Franceza (Napoleona), kad se cijela Istra i cijelo Primorje naslo pod Habsburgovcima zajedno sa ostalim austrijskim zemljama, trebalo je kojesta promijeniti. Budući da su postule nove političke granice, valjulo ju mjenjati i granice biskupija. Istrske primorske biskupije (Kopar, Cittanova, Poreč i Pula) bijahu do sada pod nadbiskupijom vidnjskom, a godine 1819. dođoše pod patrijarhu u Mlecima, kojima su takotjer vladali Habsburgovci. Tako ostade samo desetak godina. Godine 1830. nastaloše najveće promjene: biskup u Gorici postade opet nadbiskup i metropolita biskupina u Ljubljani, Trstu, Poreču i Krku, kaošto jo i danas. Jedino valjo još spomenuti, da jo u to vrijeme i u samim biskupijama u Istri nastali velikih promjena, jer je nalma 1) Iste godine (1830.) puljska biskupija prikličenca porečkoj, (pak se još i danas zove porečko-puljska), 2) tršćanskoj pri-

njo-austrijski sabor. Značajna je izjava tog kršćanskog socij. da je njegova stranka bar toliko njemačka kao i svaka druga njemačka stranka, da će njegova stranka čuvati kano i do sada česti njemački karakter grada Beča i da će oni braniti prava njemačkog naroda u Austriji najodlučnije.

Njemačko liberalni zastupnik **Markh** iz Stajerske bavio se je navlastito poznatimi događajima u Ljubljani, koje su po njegovu, izazvali panslavistički kolovođe slovenskoga naroda.

Česki socialista profesor Masaryk polemizirao je sa njemačkim predgovornici, koji čine česko građanstvo Praga odgovornim za izgrede u Pragu. Zbog toga ostali su zročarani njegovi njemačko-liberalni štovatelji.

U ovoj sjednici govorili su o presnosti, bolje rečue o svem i o svatcm zast. **Dr. Mahler**, **Dr. Glombinski** i **Dr. Conci**. Prvi se je zauzeo kao zastupnik židova iz Galicije, za svoje istovjere, koji da su svuda zapostavljani i od svih zanemareni.

Roljski prvak **Glombinski** zagovara autonomiju pojedinih zemalja i sastav nove parlamentarne vlade.

Talijanski zastupnik **Conci** bavi se osobito sa ustrojenjem talijanskoga sveučilišta u Tratu i sa pitanjem da bi se pripoznalo valjanim izpite položene od talijanskih djaka Austrije u Italiji.

U Beču dne 10. 12. 1908.

Izbor 4 podpredsjednika.

Čim je predsjednik otvorio sjednicu, stadoše česki radikanci vikati: dolje s predsjednikom i t. d. što nije pristao na njihov zahtjev, da se na početku sjednice čita od rieči do rieči podnesene upite itd. Za obćenitog komešanja i buke prešlo se je k izboru četvorice novih podpredsjednika. Do sada je imalo carevinsko vice jednog predsjednika i dva podpredsjednika. Pošto je pako bivši podpredsjednik **Dr. Zatek** postao českim ministrom — zemljakom, ostalo je njegovo mjesto izpražnjeno. Velike stranke bijahu se već prije dogovorile, da se ima povećati broj podpredsjednika od 2 na 6 t. j. da se ima izabrati još 4 nova podpredsjednika.

Hrvatski i Slovenski zastupnici složise se jurve na koncu ovogodišnjeg ljetnog zasjedanja, da će složno predložiti za svog podpredsjednika zast. **Pogacnika**. Taj predlog postao je sada tim opravdaniji što su se oba kluba južnih Slavena udružila u „**Narodnu Svezu**“ koja broji 37 zastupnika te je po broju svojih članova u parlamentu peti stranka.

Medjutim hjedose i manje stranke parlamenta imati u predsjedništvu svog zastupnika. U tu svrhu složise se Rusini (osim Starorusa), Talijani i Rumunji te predložise za svog podpredsjednika talij. zastupnika **Conci-a**.

Izbor četvorice podpredsjednika obavio se je pismeno. Izabrani su bili ovi: **Dr. Steinwender** za njemačke slobodnjake, **Perstorfer** za socijaldemokratsku stranku, **Zavorika** za sve česke pučka stranke i **Pogacnik** za južno Slavene. Zast. **Conci** ostao je u velikoj manjini. Za njega su glasovali rečene združene stranke i nekoliko Niemaca raznih struja.

Novo izabrani podpredsjednici zahvalise se na izboru svaki u svojem materinskom jeziku.

Izabrana bijahu i četiri nova tajnika.

Državni proračun.

Upravitelj ministarstva financija **barun Jorkasch-Koch** predložio zatim i obrazložio državni proračun. Skupne potrebe iznose 2.803.598.103 K, a dohodci 2.803.657.294 kruno, preostalo bi dakle po proračunu 61.191 K. Potrebe ili troškovi povećali se u jednoj godini skoro za 170 milijuna kruna. Posljednjih godina nadvisuju i ve-

like, izdatci dohodke tako, da će morati po izjavi ministra silno štediti a da se vidi u proračunu ravnotežje.

Nastavak rasprave o proračunu.

Kršćanski socijalac **Zast. Boehl** potuzi se na domaći razdor, radi kojeg gubi monarhiju a inozemstvu na ugled, izjavi se proti ustrojenju talijanskog sveučilišta u Tratu a zagovara takovo na talijanskom zemljištu t. j. u južnom Tirolu.

Socijaldemokrat **zast. Barth** važnije u obranu njemačke socijaliste protiv navala njemačkih stranaka. Tuži se na kukavno stan e radnika u Českoj, gdje dobivaju, primjerice na posjedu njemačkog ministrazemljaka **Schrelnera** dnevnicu od 40—60 para. Kršćanski, socijal. prof. **Mayr** iz Tirola osvrd se na posljednje rasprave u talijanskom parlamentu, gdje se je zahtjevalo da bi Austrija odstupilu Italiji najprije **Spicu** pak kasnije južni Tirol, koji da je tobož jurve pripadao Italiji, što da nije istina. Spominje izjavu cara i kralja **Frånje Josipa**, učinjenu prije tridesetak godina — to jest da će radije propasti sa čitavom dinastijom nego li odstupiti ni pedalj južnoga Tirola Italiji. **Govornik** priznaje austrijskim Talijanom pravo na talij. sveučilište ali se protivi iz političkih razloga ustrojenju takovog sveučilišta u južnom Tirolu.

Rusinski zastupnik **Dr. Ztylowickij** priznaje, da su se odnosi u Galiciji pod novim namjestnikom ponešto za Rusino poboljšale, ali mnogo se hoće jošte — reče — prije nego li dodju Rusini tamo do podpune ravnopravnosti.

Na koncu sjednice pročitani su razni podnosi i doslovno razne interpelacije.

Beč, 11. 12. 1908.

Česki radikalec **napodili** su se sa predsjednikom u tom smislu, da će, na početku sjednice dati podnoske pročitati a oni da će unapried odustati od obstrukcije. Tako je i bilo.

Nastavak rasprave o proračunu.

Ljubljanski načelnik **zast. Hribar** dobio je prvi rieč. Govorio je puna tri sata pozorno slušan napose od Hrvata, Slovenaca, Čeha i nekihli Niemaca, koji su posljednji znali, da će im zatući natrag u grla sve crne osvade, koje su bili proti Ljubljani i Slovenceu radi poznatih tamo događaja nabacili. Ti Niemci kao **Malik**, **Markh**, **Stransky**, **Einapieler** i t. d., predkiđali su često govornika, koji ih je nemilosrdno šibao.

Uzev u uvodu u obranu suprugu odvjjetnika **Tavčara**, koju je **zast. Malik** podlo napao, bavio se je **zast. Hribar** sa poznatimi događajima mjeseca septembra u Ljubljani. Te događaje sveo je govornik na pravu mjeru na temelju službenih izvještaja. Obširno se je bavio sa školstvom u slovenskih pokrajinah dokazujuć kako se Slovenci u pučkim i u srednjim školama zapostavlja. Prešav na pitanje slovenskoga sveučilišta predbaclo je ministru predsjedniku pristranost, što se nije onomadne ni rieču sjetio ustrojenja slovenskog sveučilišta dočim je Talijanom sveučilište obćao. Na koncu dotaknuo se govornik i bosunskog pitanja pozvav vladu neka to pitanje rieči na temelju pravice i zakona a da ne bude na slovenskom jugu još više nemira i nezadovoljstva. Na koncu čestitali su mu odusevljeno slavenski zastupnici raznih stranaka.

Česki socijaldemokrat **Dr. Soukup** govori proti izazivanju njemačkih djaka u Pragu, koji su prouzročili žalostni položaj u českoj priestoelnici svojim nezobuzdanim ponašanjem.

Zast. **grof Sternberg** kritizira mladocšku politiku, koja da se je posljednjih 16 godina pokazala bezplodnom i štetnom za česki narod. Počeo je govoriti česki da ustanovi pravo českomu jeziku u parlamentu. Govorio je o svemu i svatcmu ali duhovito po običaju i dosta zanimivo. Ne-

milosrdno šibao je socijaldemokrate i njihove zaštitnike njemačko-židovsku štampu. Slušalo ga je mnoštvo zasjupnika, koje se je lepo bavljalo i često mu odobravalo.

Rusinski socijaldemokrat **Wityk** predbacil poljskomu prvaku **Glombinskomu** da se je posev podao u vladinu službu: premda je za mladnjih godina spletke i leo za oslobodjenje svaga naroda: **Govornik** zastupa mnenje, da treba narodom dati autonomiju, nlasto pokrjinarnu: **Konaču** preporedil ustrojenje pokrajinskog sveučilišta u Lavovu.

Pročitani bijahu na koncu sjednice razni podnosi i višo Interpelacija. Buduća sjednica u ponedjeljak dne 14. prosinca u 8 sata po podve.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Promocija.

Naš sugrađanin i sa svog rodoljublja poznati mladi pragaoc **g. Lovro Scalfar**, bit će u subotu na sveučilištu u Gradu promaknut na čast doktora prava.

Novom doktoru naše najiskrenije čestitke!

Župnik grada Pula.

O župniku grada Pula i prepozitu **don Adamo Zanetti** pronose, osobito liberalno talijanske novine, razne većinom lažne glasine. **Don Adamo Zanetti** otišao je naime po prilici pred mjesec dana na kliniku u Beč, da se liječi od jedne teške bolesti (neurastenije). Njegovo izbjivanje upotrebe neprijateljski mu listovi, osobito „**Glorialetto**“, da iznašaju svakojake izmišljotine proti njemu, dapače i takovih bezsravnosti, kojih se pošteni čovjek stidi ne samo izreći a kamo li napisati, pa da bi i list nije bila. Vanjske novine sve to prenašaju sa nekom nasladom, jer ne poznaju odnosa u Puli, te se ne čudimo da su tim talijanskim novinama nasjete neke hrvatske i slovenske. U koliko je nama poznato **don Zanetti** niti je pobjegao niti koga prevario; puljska kamora nastoji da ovaj momenat izrabi i onemogućiti **don Zanetti**, koji joj je dosta jada i neprilika zadao, zato mu se ovako nedigne osvećuje.

Ordinarijat je medjutim poslao ovamo kanonika **Orlandini-a**, da ispita sve crkvene račune, te čekajmo ispadak istrage i onda sudimo.

Zrakoplov nad Pulom.

Prošli nedjelju se je opazio nad Pulom zrakoplov, te se je nagadjalo svega i svašta o tome. Kako se sada doznaje, zrakoplov je iz Švicarske. Isti je vidjen i u Kastavštini, gdje se je dapače spustio na zemlju. To je zrakoplov pod imenom „**Cognac**“, u kojem je bio **g. V. Beauclair** i jedan njegov drug, koji se je digno iz **Bletterfelda** u Saskoj, te se je prošavši Alpe i Istru spustio u Italiji.

Voloski kotar:

Nietatvo na hrvatskoj Rivieri.

Pišu nam iz **Liburnije**: Onomadne javili smo **Vam**, kako vlastodršci i drugi svabški poduzetnici šire njemačtinu pozevuda. Sada **Vam** javljamo, da su Svabo u svojjoj dreskosti posli napred i otvorili su naime njemačku školu u **Lovranu**. To je već druga svabacka škola na hrvatskoj Rivieri. Jedna je u **Opatiji** privatna, a čuje, — po austrijskom receptu — uzdržava tu školu vlada. Zar to nije bezsravno: za našu domaću djecu, kojih ima gdje gdje i preko 600 stotina, vlada ne nalazi potrebnim otvoriti jednu hrvatsku školu, a za par dolepanoga stvara škole i sa višio učiteljskih sila i uzdržava je i s našim novcima, samo da su te škole svabacke. I ova nova svabacka kovačnica u **Lovranu** izgledat će kao privatna, a kad tamo i tu školu uzdržavat će vlada. **Alaj** rode, rode, kako si još alip!

Promaknuća u službi.

Profesor na hrvatskoj školi u **Kastvu** **g. Jakov Jakac** promaknut je u osmi plaćevni razred.

Pismo iz Liburnije.

U ova krajeva došao je, neki popravljaj **argulja H...** U svoju pokriepu nosi sa sobom listi broj svjedochu. Njegovu sposobnost nemogu suditi, samo ovo kažem da je silno odan plću. U jednom ovđnjem mjestu plakao je i naricao oko župnika dak ga je ovaj najeo, napio i dao mu tri kruna za dajfni put. Nu on, mjesto da ide napried, zaklonio se je u krčmu, pio je celu noc i ponasao se je tako, da ga je policija morala staviti pod kišuf. Odavlo reć bi da je išao smjerom **Piumina** u unutranju Istru. On je čovjek visok i krupan od okolo četrdeset godina, govori slovenski i njemački. Toliko radi opreza onima kojih se tiče.

Pazinski kotar:

Osnutak dječakog konvikta u Pazinu.

Obror dječakog pripomoćnog društva u Pazinu je već duže vremena u pregovorima sa predv. biskupom **Mahnićom** glede osnutka **Dječakog konvikta** u Pazinu. U koliko je moglo u najvost prodljeti, taj bi se konvikt imao sagraditi o zajedničkom trošku. Regbi da se namjerava sklopiti odnosni ugovor mimo glavnne skupštine dječakog pripomoćnog društva, ali koju bi se radi važnosti same stvari moralo svakako saslušati. Stoga se nadamo da se glavnu skupštinu neće mimoći pri sklapanju konačnog ugovora.

Proslava 10 godišnjice Hrvatske Čitaonice u Pazinu.

Ovih dana navršila se je desetogodišnjica opatnaka hrvatske čitaonice u Pazinu. Članovi čitaone proslavilo tu zgodu domaćom sveučicom, koju je otvorio predsjednik čitaone **gosp. zastupnik Dr. Šime Kurelić** prigodnim govorom, te je biranim riječima ocrtao život čitaone od njezina postanka do današnjih dana i istaknuo važnu ulogu, koju je naša čitaona igrala u narodnom razvoju u Istri.

Veselica bje začinjena ugodnim pjevanjem pjevačkog zbora pod ravnanjem poživnogog zborovodje **gosp. prof. Santela** i tamburanjem, tamburačkog zbora, kojim je spretno ravnao **gosp. prof. Žic**. Ugodna zabava svršila je plesom koji je trajao do zore. Sutradan je bila pučka zabava sa plesom koji je trajao do pol noći.

Dječko pripomoćno društvo u Pazinu šalje svoj kratki izvještaj za mjesec studeni: **Zem. škol. nadzornik Fr. Malečić** Trst, **K 40—**, uredništvo „**Pučko Prijatelj**“ — **Krk K 20—**, kot. veterinar **Pr. Rebek** — **Pazin K 10—**.

Za stan i hranu stjecmašnim učenicima izdano je u tom mjesecu **1566 00 K**. U buduće trebat će više, jer je nužda velika, a otkuda, ako nas rodoljublje ne podupru. Svim darovateljima hvala, a od Boga plaća!

Obdor.

Za Božićnicu u Pazinu.

Galjco, **Mara Vrišar** i **Leandra Pošar** sakupilo su za „**Božićnicu**“ dječjeg zabavišta u Pazinu **285 K 80 h**, a darovale su siljedice gospodje i gospoda: **Po 20 K**: **gg. Dr. Trinajstić, Dr. Š. Kurelić**; **po 10 K**: **gg. ravn. Kas Ivan**; **Dr. A. Gržinić**; **po 8 K**: **g. Kalca A.**; **po 7 K**: **g. Bačić J.**; **po 6 K**: **g. Dr. J. Šebesta**; **po 5 K**: **gg. Dr. V. Baltić, Rebek P., Hafner F., Bunčič L., Sorli L., Novljan F., Dr. F. Dorčić, Zanić D., Motika J., Frandić B., Žic N., Počenko K.**; **po 4 K**: **gg. Trampus F., Pregelj R., Hradek V., Juričić M., Šćuka J.**; **po 3 K**: **Dr. Kević M., Mandić J., Švorko Gj.**; sakupljenih kod **Bertoše 3 K 40 h.**; **po 2 K**: **Zgrablić M., Frankova F., Dr. N. Bančević, Grkinić M., Dr. Mileć K., Dr. A. Majžar, Santel S., Dr. Mangrarello V., Brožič L., Matanić P.**

Opasčić A., Cucenčić M., Turčinović J., Marčić J., Mučalo A., Vršar M., Šverak J., Ferencić F., Gradišnik F., Gallošter D., Luket F., Cerovac A., Dorčić I., Detelić N., Doroghy pl. Z., Stranić I., Vitež Lund E., Knez I., Brešan I., Bertosa A., Matjević N. M., Ladavac J., Zović I., Ivancić I., N. M.; po 1 K: gg. Filipčić I., Brajta M., Revelante M., Cerovac A., G. Šinčić I., Gortan J., Dušić I., Grabar I., Čotić A., Jadrnejčić S., Staff J., Gortan I., Štoković F., Piteša V., Rubesa A., Hlapčić M., Roža J., Figurić N., Opasčić I., Valenčić A. 1 K 20 h.; Ujeleđ I. 60 h.; I. I. 50 h.; Flego 40 h.; Bernobić I. 40 h.; Grčević I. 30 h.

Osim toga darovale su u odjedi gospodje: Ana Kos, Ivanka Bunc, Ivana Zović.

Najljepša hvata darovateljima i marljivu sabiračicama u ime obdarena dječice. Bog platit!

Božićnica obdržavati će se u nedjelju dne 20. prosinca na 1 sat p. p. u dvorani „Narodnog Doma“.

Na piru.

Za Djačko pripomoćno društvo u Pazinu sabralo se na predlog I. Macuka na piru Fr. Turčinovića u sv. Petru u Šumci K 15-84, od kojih darovale: Bratulić M. 30 p., Galant A. za se i ženu K 1, Mladonjenje K 2, novjesta K 1, Milanović Ivanka 40 p., Turčinović E. K 1, Turčinović Ivanka K 1, Turčinović I. 5 kruna, Zović I. K 1, Macuka M. 4 pare, Macuka Anka 20 p., Macuka I. K 2, i ti za oprost od stola i u počast taranjanju 40 p.

Koparski kotar:

Narodni darovi.

Za društvu sv. Ćirila i Metoda za Istru sabralo se na predlog Antuna Rožca iz Rakitovića u kćerki Jak. Posedela u Šlumcu K 9-64. Darovale: Antun Rožac 20 para, Jakov Posedel K 6, Andre Ukmar iz Rakitovića K 1.24, Marko Zlatić, učitelj u Lanišću K 2.20.

Na veselici podružnice družbe sv. Ćirila i Metoda u Velim Mlinu — dne 22. pr. mj. koju je uveličala Sokolska glazba iz Buzeta, unišlo je čistog dobika 50 K 48 sil., koje nam je blagajnik podružnice g. Andre Vivotda pripisao za društvu sv. Ćirila i Metoda.

Gosp. Petar Ziza poslao nam je za Društvu 4 K 40 sil., od kojih 3 K 40 sil. preostalih od ukupnog računa kod jednog obijeda u Višnjaju dne 24. pr. mj. a i K dodao je Šandre.

Napred za Društvu!

Porečki kotar:

Narodni dar.

Primamo is Poreča:

Pred malo vremena ustanovilo se u Poreču prijateljsko društvanje „Hrvatska kolonija u Poreču“. Prilikom stanovitve sile moralo se razlći, pa cilu svoju imovinu od K 10—, daruje društvu sv. Ćirila i Metoda za Istru.

Razne primorske vesti.

Istra u proračunu za godinu 1909.
U austrijskom proračunu za god. 1909. nalaze se slijedeće uvrštene stavke za podignuće Istre: za gradnju mula u sv. Marku (Risika) K 20.000, prvi obrok K 10.000; za gradnju rive u Citanović K 25.000, prvi obrok K 10.000; za proširenje malog mula za izkrcavanje u Pulj K 90.000, prvi obrok K 19.000; za gradnju rive u Rovenskoj kod Velog Lošinja K 60.000, prvi obrok K 20.000; za gradnju rive u Nerezinama K 20.000, prvi obrok K 8.000; za produženje mula u Izuli K 86.900, drugi obrok K 15.000; za produženje malog mula u lucl sv. Katarine kod Rovinja K 84.000, drugi obrok K 18.000; za gradnju rive u Rabcu K 40.000, drugi obrok

K 25.000; za gradnju rive u Mošćenicama K 22.500, prvi obrok K 15.000; za produženje ulaza u luku kod Umaga K 182.000, cctatak K 116.000; za poboljšanje mula za izkrcavanje u Opalju K 210.000, zadnji obrok K 90.000; za dovršenje radnja na cesti koja vodi od sv. Kancelana na Kras K 3.500; za gradnju puta od Solića do Kanfanara K 7.000; za izgradnju puta od Buja do Umaga i od Buja do Pirana K 5.000; za gradnju puta od Truske do sv. Antuna K 4.000; za gradnju puta od Labina do Ravne K 7.000; za proširenje puta između Lovrana i Opalj K 18.000; za gradnju paralelnog puta u Opalji K 200.000; za gradnju puta između Cresa i Malog Lošinja K 16.800; za gradnju puta od sv. Ivana od Sterne do puljske državne ceste kod Karojbe K 5.000.

Is političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri.

Na zadnjem sjednici odbora našeg političkog društva je bilo govora i o minulim sabornim izborima, gdje se je za zadovoljstvom ustanovilo, kako su naši hrvatsko-slovenski izbornici, premda nije bilo skoro nikakove izborne agitacije, ipak u velikom broju pristupili k izbornim žarama te dali svoj glas kandidatima predložanima od odbora našeg političkog društva. To dokazuje, da su naši izbornici svjestni svoje izbornog prava i dužnosti, te da imaju pouzdanja u naše političko društvo i povjerenje u predložene im кандидате, koje su i izabrali za svoje кандидате.

Radi toga je odbor političkog društva stvorio zaključak, kojim se u ime svoje i u ime novozabranlih zastupnika najljepše zahvaljuje svim svijestnim i discipliniranim izbornicima.

Za naše sveučilišne djake.

U Beču ustrojilo se je između članova „Narodne Svezje“ na carevinskom vieću odbor sastojedi od gg. zastupnika Ivanševića, Korošca, Ploja i Žitnika, koji će sakupljati i primati milodare za hrvatske i slovenske djake visokih škola u Beču, koji su siromašni i vrijedni podpore. Do sada je većina tih djaka dohvala u posebnom društvu „mensa academica“ jestivnju hranu, ali su besieni Niemci dali to društvo zatvoriti i siromašni idjaci ostali su i bez te blagodati.

Milodare prima zastupnik Dr. Ignac Žitnik u Beču (parlament). Rodoljubi pomozite vrijednoj a siromašnoj našoj mladeži!

Pritisak na svećenike.

Tršćanski biskup Nagl zabranio je izabranim narodnim zastupnicima svećenicima Šimi Červari i Antunu Zidariću, da nesmiju primiti mandate.

O tom umješavanju biskupa Nagla bit će obširnijeg govora.

Biskup Nagl je i prije izbora uplivaov prisilno na svećenike, da nesmiju kandidirati, te je kod jednog i uspio.

Državopravna deklaracija „Narod. Svezje“ o aneksiji.

Jugoslavenska „Narodna Svezja“ na carevinskom vieću zaključila je, da će kod razprave zakonske osnove o aneksiji podneti državopravnu deklaraciju, sastavljenu od dra. Tresića Pavičića, u kojoj se u glavnom kaže:

„Narodna svezja“ prima na znanje previlnju odredbu od 6. listopada 1908. s izvujom, da odobrava u previlnju odredbu na temelju god. 1627. u Celinu obavljeno-og izbora Habsburgovaca za hrvatske kraljeve i na temelju za Hrvatsku u krie-post stavljeneg pragmatičke sankcije od g. 1712., jer kod izbora češkog kralja Ferdinanda na Celinu prisustvovalo je i akt podpisaio i bosansko plamstvo, kao gđt Stepan Blagaj i Ivan Kobanić. Nadalje i razloga što su dađ budi ajeverni i zapadni dijelovi obih zemalja pripadali hrvatskoj državi od njenog postanka. Bosanski kraljevi pripoznavahu suverenost ugarskih kral-

jevja samo tada kad su ovi bili i nosioi hrvatske kruna.

Deklaracija poziva se nadalje na krunidvenu zavjericu od 1867., koja govori o proširenju teritorija Ugarske i kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, te izriče niadu, da će Nj. Veličanstvo Bosnu i Hercegovinu sjediniti s Hrvatskom.

S prije naznačenih razloga — svršava deklaracija — u prvom redu sa stanovništa našeg narodnog prava, zatim obzirom na činjenicu, da u Bosni žive naša braća, Hrvati i Srbi, koji imaju pravo tražiti, da budu sjedinjeni sa braćom u drugim zemljama, ne možemo odobrit predloženu zakonsku osnovu, pače naša je dužnost, da ovu državopravnu ogradu stavimo do znajući visokoj kući“.

Promaknuća pomorskih kapetana.

U zboru „Lloydovih“ kapetana slijedi su jučer slijedeće promaknuća: Gg. Ante Andreović, H. Meraus, Bogoslav Tomić i Niko Kamenarović promaknuti su od nadporučnika na čas zapovjednika. Kapetani J. Zotti, Iv. Letić, Mate Kandijaš, Lovro Ivančić, Josip Ragusin, L. Villić i L. Sirović promaknuti su na čas poručnika prvog stepena. Kapetani A. Alesić, M. prof. Abriani, A. Ballin, Božo Borgežić, Iv. Katarinčić, R. Poldrugo, J. Gjerolimčić, J. Leva, V. Kolerić, A. Favretto, B. Blorguli i A. Princ, na čas poručnika drugog stepena.

Izbori u Kranjskoj.

U ponedjeljak počeli su zemaljski izbori u Kranjskoj za obću kuriju. Billi su izabrani kandidati slovenske klerikalne stranke i to: M. Dimnik (Ljubljanska okolica); Dr. I. Zajc (Litija-Radeče-Višnja Gora); J. Piber (Kranjska Gora-Radošnjica-Trzin); E. Jarc (Kranj-Skofja Loka); J. Hadnik (Kostanjevica-Krško-Mokronog-Trebnje); I. Lavrenčič (Kamnik-Brdo); Dr. Vladislav Pečan (Kočevlje-Ribnica-Veliko Lašče-Zužemberk); A. Košič (Cirknica-Idrija-Logatec-Vrhnika); M. Matjašič (Crnomelj-Metlika-Novo Mesto); J. Ravnikar (Postojna Senožeče-Ilirska Bistrica-Vipava-Loz). — Slovenska klerikalna stranka je svuda pobijedila ogromno većinom, dok su protukandidat social-demokratii dobili jako mašen broj glasova. U Ljubljani pako je proglasila abstinenciju.

U Ljubljani je potreban už izbor između kandidata narodno-napredne stranke Turka, koji je dobio 1120 glasova i kandidata socijal. demokrata Kristana, koji je dobio 1071 glasova. Izbor će biti 29. ov. mj. Od 7000 izbornika glasovalo ih je jedva 2.300. Razlog ovoj abstinencije mora se tražiti u nezadovoljstvu jednog dijela izbornika narodno-napredne stranke sa oficijelnim kandidatim i u razdoru koji je nastao sa učiteljstvom radi proglašenja kandidature.

Mjesto čestitanja k novoj godini.

Boli nas duša, kad pomisljamo, koliko se novaca potroši za čestite prigodom Božićnih blagdana i nove godine. A i dosta doznad je taj posao, tako da ga se mnogi rješavaju time, što mješte čestitajna poklanjaju našoj društvu sv. Ćirila i Metoda za Istru izvješni dar. Krasan i hvale vrijedan običaj. Bude li se svuda uvrzežio, kako bi trebalo, našoj će društvu svanuti prelijepi dan.

Za takovim danima čezne ova naša drušva osobito sada, gdje se mora krvavo da bori za svoj mušni obstanak. Teška su pritisla vremena, odasvud nam prieti opasnost, pa bi upravo griehota bila, da se u ovakovim ozbiljnim časovima narodni novac rasiplje u taman. U Italiji se kupu nijade i hijlade, i sav taj golemi novac prosut će se skorih dana po našoj Istri i paklenska će trgovina s našom narodnom svijesti slaviti svoje grube orglje.

U tako velebnanim momentu obračamo se na sve naše Hrvate i Hrvatice, molbom, da novac, što bi ga potrošili

prigodom Božićnih blagdana i nove godine za razna bezkoristna čestitanja, da taj novac poklone našoj društvu. U to ime želimo svim družbinim prijateljima čestit Božić i sretnu novu godinu!

Napried za društvu!

Družbine razglednice.

Prigodom božićnih blagdana i nove godine prodatav će se družbine razglednice. Preporučamo ih najtoplije.

„Mladi Istranin“ — mali božićni dar.

Nastajnog tjeđna izaci će prvi broj toga omladinskog lista. U njem će naša mladež naći dobra i valjana stiva, kome je svrha, da joj oplemeni arce a svijest ojača i dignu. U mladom će Istraninu naš mlad prijatelj naći i zabave i pouke.

Sadržaj prvoga broja bit će slijedeći:

S. K. Jeretov: Pjesmica o Božiću. S. S. Kranjević: „Dajte i dat će vam se“. Jules Lemaitre: Božićna Legenda. Barba Rike: Priča o malenom Janju. Viktor Car Emin: Dobrića. J. Milaković: Mojim sinovim. Opatijske priče: Agave, Crkva i Ban Jelačić. Lujo Dorčić: Vojvaka. Tončić: Iz moje torbice. Materinska Rieč: Zagonetke.

List stoji na godinu 2 K. — Učenic i srednjih i pučkih škola plaćaju K 1.70. Predplate se šalju na Upravu „Mladog Istrana“ — Opatija.

Društvo slovenskih profesora obdržavat će dne 27. decembra 1908 u 10 sati prije podne (eventualno nastavnik u 3 s. po p.) svoju glavnu skupštinu u maloj dvorani „Narodnog Doma“ u Ljubljani sa slijedećim dnevnim redom: 1. Nagovor predsjednika, 2. Izvješće tajnika, 3. Izvješće blagajnika, 4. Izvješće pregledača, 5. Izbor 8 odbornika, 6. Eventualia, ili posebni predlozi članova. NB. U smislu pravila (§ 11, 4) mora biti svaki predlog, koji bi došao na dnevni red, probčen odbor barem tjedan dana prije glavne skupštine.

Broj 4947.

Natječaj.

Na temelju zaključka občinskog zastupstva od 27. novembra 1908. raspisuje se natječaj za slijedeća mjesta:

1. jedno mjesto obćinskog nadredara, sa godišnjom plaćom od 1200 K i 100 K godišnjih za odijelo;

2. sedam mjesta opć. redara, sa godišnjom plaćom od 960 K i 100 K godišnjih za odijelo;

3. pet mjesta obćim. cestara, sa godišnjom plaćom od 720 K; plaća isplativa u postocijpatnim mjesečnim obrocima.

Molbe za raspisana mjesta imaju se podnesiti do 27. decembra o. g. podpisanom obćinskom poglavarstvu, priloživ istim kretni list, svjedočavju obćinarstva, ponašanja, školsku i liečničku te (za redarstvene službe) vojničko dokum ente.

Natječatelji za mjesto obćim. nadredara imaju dokuzati, da su služili u redarstvenoj službi ili kod oružništva ili kao podčastnici kod vojske i da su njimi dobro poznati redarstveni propisi.

Pošto se želi ustanoviti glazba imati će prednost za redarstvenu službu oni, koji poznovaju muziku, o čemu imaju se izkazati.

Glede toga postavlja im se u izgled posebna zašlužba.

Redarstvo bit će namješteno u službovanje: nadredar i dva redara u Kastvu, dva redara u Zametu i po jedan redar u Sv. Mateju, Matuljima i Jušidama.

Od cestara bit će namještena dvojica u Halubajškoj i dvojica u Rukavackoj strani obćine.

Obćinsko poglavarstvo

Kaslav, dne 28. novembra 1908.

načelnik:

K. Jolušić.

9 funti, čisto??
Jest! Teletine ili govadine la-
 avjeće, začini, krupica, 9 funti...
 Prva vrst, leubo i bisto izdihane, avjeće, začine, tovljene guške funt 5, heloga i tovljena patko funt 80 helera. (Omot: košarica). — Pšavi inale iz 1908 najvrst, krupni, vrna, popovo, očišćen, u vrećicama kao uzorak po 5 kg, krana 270, znašlje na obeč andvojolju, v...
 Obr: Jagotaiizer, Podwojocaka, br. 149.

NOVO: ZEPISKA SEZONA
 Broj 1431.

Oglas natječaja.
 Otvara se ovime mjesto opć. liečnika za mjestoim općinu Barban sa godišnjom plaćom od K 2000.
 Molitelji moraju poznati u govoru i pismu hrvatski jezik, a po mogućnosti i talijanski.
 Molbi treba da prilože:
 1. svjedocbu o austrij. državljanstvu i
 2. o dosadnoj službi.
 Za ostale uvjete može se kod podpi-
 aanog plivarstva saznati.
 Molba treba najdulje do 8. sločnja 1909. predložiti podpišanoim.
 Glavarstvo obćine
 BARBAN, dne 11. prosinca 1908.
 Glavar:
 Josip Mirković v. r.

TRAŽI SE
 trgovac ili izučeni trgovački pomoćnik, po mogućnosti s obitelju, za društveni dućan.
 Ponude poslati na:
 Ivan Zović pok. Ivana, Rovinjsko Selo (Istra).

RASPRODAJA URA. Od jedne tvorca pale pod stečaj kupili smo veliku količinu žopnih ura, budicea, za zid, te smo u stanju da rasprodamo iste samo najbolje vrsti i uz čudnovato nizke cijene sve doli dok zalha traje. Jedna remont srebrna Gloria ura na sidro za gospodu 8 K, 3 kamada 22 K, R-s-kopl patent ura za gospodu K 3-40, 3 kamada K 9-20, eleg. elektro zlatna ura za gospodu 8 K, sa 3 pokret. 10 K. Jaki srebrni lau e za gos-
 podu po 2, 3, 4 i 5 K. Zlatne ure u okru-
 gnom okviru od kovine, tiepo lakirane, rromjer ca. 35 cm 4, 5, 6, K. Za svaku uru daje se pisano jamstvo za 3 godine. Ako se ne dopada, novac se vraća. Prili-
 kim bužičnih blagani prepričava se na-
 ročiti odmah, da možemo naručbu pravdo-
 lžno obaviti. Razušile se pozovećem od
 trgovine ura E. Weiss, B.č. XVII. Kellings-
 strasse 1/97.

VI SE ČUDITE!
 — 50.000 ljudi čepeli —
 4 para samo za 7...
 Hodi obustavo glavnica sive velikih vev-
 nica povjerenje i da zaspićem veliku
 zalhu čepeli jako ispod tvorničke cijene.
 Zato prodajem svakomu 2 para čepela za
 50.000 i 2 para za 25.000 na puter, ul
 kose, sive ili crne, podivise dobru
 klijesnu podplatom, vrlo elegantno po
 najpovoljniji moći, veličina po kraku, siva i
 crna sive sive K 7. Razušite ja puzovećem
 EN. MAIERSDORF, Export, Podgorica dr. B.
 (Austrija).
 Dovoljjava se zamjena i novac natrag.

SVI U KROJAČKI SALON ZOVICA!
 Trgovina manufakturne robe
 krojački salon
MARKO ZOVIĆ - PAZIN
 Skladište odijela modernog kroja i sukna, kao i
 samog sukna za muške i ženske
 uz tvorničke cijene.
 Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.
 Skladište sivacih strojeva
 osam-godišnja garancija.
 BRZA, TOČNA I SOLIDNA POSLUGA.

Najizvrstnije
bakalarevo ulje
 pripravljeno sa željezom.
 Ovo ulje dobiva se iz najboljih bakalarevih jetara. Poradi svoje snaće nadkriljuje sva ostala ulja, a ima ugodan sladak ukus tako da ga čakto lnhko piti može. Sa velikim uspjehom upotrebljava se kod kaš-
 lja, plućnog katarata, blidoće, slabosti, promuklosti, nahađadi, po-
 manjkanja krvi i t. d.
 Odrasli piju po 2 žlice na dan, dok djeca uzimaju i do 2 male žlice na dan.
 Cijena jedne boce K 2.—
 Dobiva se samo u ljekarni
„K' SV. ĆIRILU i METODU" u Pazinu, Istra.
 Ista ljekarna ima na skladištu zalihu
 modernih specialiteta, novih lijekova, ovoja i mineralnih
 voda i t. d.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI
 Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dionova jedna ili više
 po krana 2.
 Prima novac na štednju od svakoga, ako i nje član, te
 pluća od istoga 4 1/2%,
 čisto bez ikakvog odbitka.
 Vraća na štednju nlozeće iznose do 1000 K bez predhodnog
 odkaza, a iznose od 1000 K
 ako se nje kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za
 odkaz, uz odkaz od 8 dana.
 Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
 ili na uštanice,
 i sadužice na garanciju.
 Uredovni sati svaki dan od 9 — 12 sati prije podno i 3 — 6 sati
 ponije podne; a nedjelju i blagdane
 zatvoreno.
 Društvena pisarna i blagajna nalazi se u etate Carrara stariću
 bue (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se
 dobivaju pobitite informacije.
 Ravnateljstvo

Hrvati i Hrvatice! Sakupljajte pretplatu za tjednik „Naša Sloga“.

Jeftino cesko
PERJE
 za krevete
 15 kg. novo, čijano, K 900, boja K 12
 Biele pahijlice čijane, 18 —
 kao polje, biele pahij-
 lice, čijane, 18 —
 razaliće se franko poručiti.
 Zamjlonjuje se li prima natrag, uz naplodu-
 10 var, triška.
BENEDIKT SAOHSSEL, Lobbs, br. 269
 pošta PILSEN, Ceska.

Želudane kapljice
 priče zvane i poznate pod imenom
Markove kapljice
 sredstvo protiv slabosti želudca, imenito protiv po-
 manjkanju teka za jelo, protiv grizu i grčevima u
 želudcu i trbulju, protiv nadutosti od vjetrova.
 Poslije teškog nastojanja ili preobilnog jela podupiru
 naravna probavu. 1 tučet 4 K, 8 tučeta 17 K,
 10 tučeta 32 K, franko postavljenno na svaku poštu.
 M M M
 Molim izvulito mi poslati još 12 boćka
 želudanih kapljica jer mi nužno trebaju pošto
 sa meni upravo sudotvore, Bože Pariz, kaštol nari.
 Molim pošaljite mi jedan tučet kapljica pošto
 pošto sam uvjeren ved kod priljašnih naručba da
 djeluju izvratno, te ću svakom zgodom isto molnja
 piljaloljna preporučiti. — Ovakovili dopisa, koje
 ne mogu svo ovdje navesti imateu još mnogo,
 te sloje svakome na uvjli.
 Ove kapljice pripravlja samjo Gradska ljekarna u
 Zagrebu, pak zato treba kod naručba pisati točno
 na adresu

Gradska ljekarna Zagreb,
 polag trga sv. Marka 20.
REUMATIZAM, neuralgija, isonice,
 bodac, uloz, nateklina, reumatično trga-
 nje u glavi, zubima i zglobovima liječi
 se jedino uspješno uporabom
„Paralysian-Linimenta“
 po vis. kr. zeni. vladu odobren i zako-
 nom zaštićen lijek nadmasuje sve ostale
 lijekove u djelovanju.
 Čuvajte se patvorina!
 Cijena boci K 1-60.
 Dobiva se u svim ljekarnam. Glavno
 skladište: **Ljekarna PEIOĆ** sudr. dr.
B. Vouk — Zagreb.

POZOR! Tko pošalje upravi lista
 60 para, dobili će kra-
 sun dar, osobito prikladan za mlade.
 —
 Posušite se dođ je na dobi, nego vam biti kao

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO
„BALKAN“
 d. o. s. j. u TRSTU
 RIVA GRUMULA broj 1-4.
 Telefon 2160. Brzjavni: BALKANSPED.
 Žiro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.
 Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrst gos-
 podarskih proizvoda, daje na iste predjumeve a uz vrlo po-
 voljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantiije. Isto tako
 kupuje i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na račun svojih
 mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, ocarinjuje
 robu i daje zajmове na robu ležeću u javnim skladištima.
 Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i
 brzo, obavija reklamacije i daje svako strukovno razjašnjenje
 i uputu brzo i badava.